

**ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»**

**МЕНЕДЖМЕНТ:
МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ
ТА ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ**

Запоріжжя 2024

УДК 005 (072)
М50

Рекомендовано Науково-методичною
радою ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»
(протокол №1 від «27» вересня 2024 р.)

Укладачі:

Шкрабак І. В., д-р екон. наук, професор;
Харченко О. С., канд. екон. наук

Рецензент: Смирнова І. І., канд. екон. наук, доцент

М50 Менеджмент : методичні вказівки до виконання та захисту
курсової роботи з дисципліни / уклад.: І. В. Шкрабак,
О. С. Харченко. Запоріжжя : ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА», 2024. 38 с.

Методичні вказівки включають тематику курсових робіт, методичні пояснення щодо порядку їх виконання, вимоги до структури, змісту та оформлення курсової роботи, критерії оцінювання виконаної курсової роботи та її захисту. Рекомендовано для студентів спеціальності 073 Менеджмент першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

УДК 005 (072)

© ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА», 2024

ЗМІСТ

1.	Загальні положення	4
2.	Мета та завдання курсової роботи	6
3.	Вимоги до виконання курсової роботи	8
4.	Структура та зміст курсової роботи	9
5.	Вимоги до оформлення курсової роботи	12
6.	Подання та захист курсової роботи	17
7.	Критерії оцінювання курсової роботи	19
8.	Застереження щодо академічної доброчесності	23
9.	Список рекомендованої літератури	28
	Додаток А. Орієнтовна тематика курсової роботи з дисципліни «Менеджмент»	31
	Додаток А. Зразок титульного аркуша курсової роботи	32
	Додаток Б. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015	33

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курсова робота (надалі - КР) являє собою самостійне дослідження і є важливою складовою практичної підготовки здобувачів освіти з дисципліни «Менеджмент» в рамках освітньо-професійної програми «Вартісне управління бізнесом» спеціальності 073 Менеджмент першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання. Виходячи з цього однією з основних вимог до написання курсової роботи є самостійність, ініціативність, творчий підхід. Курсова робота з дисципліни «Менеджмент» є обов'язковим компонентом підготовки бакалаврів менеджменту.

Методичні вказівки укладено на підставі Стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 29.10.2018 р. № 1165 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти та науки України від 05.12.2018 р. № 1338; ДСТУ 3008:2015 «Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення»; освітньо-професійної програми «Вартісне управління бізнесом» за спеціальністю 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; робочої програми навчальної дисципліни «Менеджмент».

Методичні вказівки містять загальні вимоги до змісту та структури курсової роботи. Студент, проконсультувавшись з викладачем, має право на власний розсуд скорегувати запропонований зміст та структуру роботи, виходячи з її теми та вихідних даних. Номер варіанту курсової роботи здобувач обирає самостійно та узгоджує з викладачем.

Вихідні дані до виконання курсової роботи та графік виконання розділів роботи здобувач узгоджує з керівником роботи. Термін захисту курсової роботи призначається на останньому тижні навчання перед сесією. За вихідними даними виконуються всі необхідні розрахунки, передбачені розділами роботи. Теми основних частин курсової роботи обираються студентом самостійно у рамках формування індивідуальної траєкторії навчання та узгоджуються з викладачем. Методичні вказівки містять 20 запропонованих кафедрою металургії та організації виробництва тем, але студент може запропонувати іншу тему за погодженням із викладачем. Виконання курсової роботи супроводжується консультаційною підтримкою з боку керівника. На консультаціях студенти отримують роз'яснення з проблемних питань та звітують про виконаний обсяг робіт. Керівник роботи надає студентам перелік додаткової літератури, роз'яснює порядок та методику виконання, обговорює шляхи вирішення конкретних питань. За результатами виконання курсової роботи студенти можуть надавати рекомендації, пропозиції, заходи щодо вдосконалення його змісту,

структури, критеріїв оцінювання та організації роботи. Пропозиції та рекомендації мають бути обґрунтованими та реальними.

Метою методичних вказівок є надання методичної допомоги здобувачам освіти у процесі підготовки і захисту курсової роботи з дисципліни «Менеджмент».

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Мета курсової роботи – закріплення, поглиблення та перевірка знань, отриманих студентами в процесі вивчення курсу «Менеджмент», застосування їх при вирішенні питань з обґрунтування управлінських рішень у різних сферах діяльності підприємства, набуття навичок необхідних для підготовки та захисту кваліфікаційної роботи.

Курсова робота спрямована на отримання здобувачами наступних загальних (ЗК) та спеціальних (СК) компетентностей:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні;

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації;

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища;

СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації;

СК4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними;

СК5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту;

СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту;

СК8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом;

СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;

СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення;

У результаті виконання та захисту курсової роботи здобувач вищої освіти повинен продемонструвати достатній рівень сформованості таких результатів навчання.

PH2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

PH3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

PH4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

PH5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

PH6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

PH7. Виявляти навички організаційного проектування.

PH8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації

PH11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

PH12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації

PH16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

PH17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

PH18. Демонструвати навички застосування математичного апарату до аналізу і прогнозування параметрів управлінських і бізнес-процесів для обґрунтування управлінських рішень.

3. ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Тема курсової роботи обирається здобувачем освіти самостійно, з урахуванням характеристик і особливостей об'єкта дослідження, власних наукових інтересів, рекомендованої тематики курсових робіт. Рекомендований перелік тем курсових робіт з дисципліни «Менеджмент» наведено в додатку А. У процесі виконання роботи назва теми може бути уточнена або змінена за погодженням з науковим керівником.

Загальними вимогами до виконання курсової роботи є:

– *достатній теоретичний рівень*. Обрана тема курсової роботи має бути розкрита на сучасному рівні розвитку науки з використанням актуальних концепцій і підходів у менеджменті, які відповідають сучасній управлінській думці та практиці;

– *дослідницький характер роботи*. У курсовій роботі повинні міститись елементи дослідження:

- вивчення достатньої кількості друкованих джерел (книг, журнальних статей та інших розробок) вітчизняних і зарубіжних науковців;
- систематизація та аналіз різних думок і підходів, формування власного погляду на проблему, що розглядається;
- порівняння теоретичних поглядів вчених із практичною діяльністю вітчизняних і зарубіжних підприємств (організацій);
- розробка висновків, рекомендацій;

– *грамотність оформлення*. Курсова робота має бути викладена професійною мовою, з використанням професійної термінології, логічно, грамотно та бути оформлена акуратно й у відповідності до вимог ДСТУ 3008:2015 «Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення»;

– *обсяг курсової роботи*. Оптимальним обсягом курсової роботи є 20 сторінок тексту формату А4. До загального обсягу основного тексту роботи не входять: титульний аркуш; зміст; список використаних джерел, додатки, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки.

4. СТРУКТУРА І ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота складається з наступних структурних частин: вступу, теоретичного розділу, аналітичного розділу, висновків, списку використаної літератури, додатків.

4.1. Вступ

Вступ є першою структурною частиною курсової роботи. Він розкриває сутність і стан проблеми (задачі), яка розглядається в роботі, її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Рекомендується така структура вступу: обґрунтування актуальності теми, визначення мети і задач, об'єкту та предмету, методів дослідження.

Актуальність теми розкриває важливість дослідження теми і вказує на проблему підприємства, частиною вирішення якої вона є. Обґрунтування актуальності не повинно бути багатослівним і не перевищує на третині сторінки.

Мета і завдання дослідження, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети, формулюються відповідно до обраної теми та обраних шляхів її дослідження. Завдання не слід надто подрібнювати, доцільно встановити 3-5 завдань. Їх формулювання має бути коротким, чітким і вказувати на результат виконання (не слід використовувати при формулюванні мети такі слова, як «дослідження» або «вивчення» і т.ін., тому що вони вказують на засіб виконання завдання, а не на очікуваний результат).

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і вивчається. *Предмет дослідження* міститься в межах об'єкта і конкретизує аспекти, в яких буде досліджуватися об'єкт (наприклад, це певні процеси, які відбуваються в конкретних організаціях, галузях, регіонах, взаємозв'язок між ними, тенденції і закономірності зміни параметрів тощо).

Методи дослідження, використані для досягнення поставленої в роботі мети, перелічуються коротко. Найчастіше використовуються загальнонаукові методи пізнання (наприклад, аналіз математичний, статистичний, структурно-логічний, порівняльний, вербально-описовий, розрахунково-конструктивний.), а також специфічні управлінські підходи, такі, як процесний (процедурний) підхід (акцент на визначенні ефективності виконання функцій управління), системний підхід (розгляд організації як відкритої системи складових – ресурсів, підрозділів тощо), ситуаційний підхід (розгляд ситуацій та пошук оптимального варіанту дій для кожної з них) тощо.

Обсяг вступу має складати не більше двох повних сторінок.

4.2. Основна частина роботи

Основна частина роботи починається з *теоретичного розділу*, який представляє собою аналіз літературних джерел та запропонованих в них науково-практичних підходів до розв'язання поставлених завдань. Результати теоретичного аналізу мають бути узагальнені і структуровані, а також містити опис питань, які не знайшли свого відображення в теорії та практиці, але мають значення для розв'язання завдань, поставлених в роботі. Теоретичний розділ завершується визначенням шляхів і підходів до виконання роботи. Рекомендований порядок виконання теоретичної частини дослідження: розгляд теоретичних основ проблеми, стан її висвітлення в науковій літературі, концептуальні підходи окремих авторів до цієї проблеми та їх аналіз; уточнення власної позиції щодо теоретичних і методичних підходів до її розв'язання.

Обсяг теоретичного розділу не повинен перевищувати третини загального обсягу роботи. Посилання на літературні джерела, згадані в розділі, є обов'язковими.

Аналітичний розділ повинен містити:

- опис стану проблеми на підприємстві, в підрозділі;
- аналіз шляхів вирішення проблемної ситуації (структура управління з визначенням функцій, повноважень, застосовуваних управлінських методів тощо);
- обґрунтування управлінських рішень, спрямованих на розв'язання проблемної ситуації з визначенням їх економічних, соціальних і правових наслідків (за потреби).

Усі аналітичні викладки повинні мати структуровану й узагальнену форму у вигляді таблиць, схем, графіків тощо і супроводжуватися роз'ясненнями, які дозволяють визначити сутність управлінських процесів, що досліджуються, їх особливості, динаміку, тенденції. Аналіз мусить бути спрямований на виявлення недоліків, розкриття резервів, які можуть бути використані у вирішенні проблемної ситуації і бути підставою для розробки пропозицій щодо поліпшення управлінської діяльності.

4.3. Висновки

Розділ повинен містити стислий виклад підсумків проведеного дослідження, коротку узагальнену констатацію найбільш важливих теоретичних положень і практичних проблем, які були виявлені у процесі дослідження відповідно до мети курсової роботи та поставлених у вступі завдань. Завершує розділ коротке викладення основних пропозицій та розробок автора, які були обґрунтовані в роботі. Стиль викладення висновків має бути чітким, лаконічним, орієнтованим на практичне використання в діяльності організації. Обсяг висновків і пропозицій має складати не більше 2 сторінок.

4.4. Список використаних джерел

При написанні курсової роботи здобувач вищої освіти повинен посилатися на джерела, результати з яких наводяться у роботі. Посилатися слід на останні видання. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, якщо в них розміщено матеріал, який не включено до останнього видання.

До списку використаних джерел вносять лише ті, на які є посилання в тексті курсової роботи. Список складається в порядку згадування джерела в тексті. Він повинен містити не менше 10 найменувань.

4.5. Додатки.

До додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття курсової роботи: первісні документи діяльності підприємств (організацій); аналітичні таблиці розміром більш ніж одна сторінка; форми фінансової звітності; таблиці допоміжних цифрових даних; розрахунки економічних показників діяльності підприємств; інструкції і методики, опис алгоритмів і програм вирішення завдань; ілюстрації допоміжного характеру тощо.

5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Мовою курсової роботи є державна мова.

Текст курсової роботи розміщується на сторінці книжкової орієнтації, яка обмежується полями: лівим – 30 мм, правим – 10 мм, верхнім – 20 мм, нижнім – 20 мм. Для великих таблиць і рисунків допускається альбомна орієнтація сторінок, на яких вони розміщені. Текст роботи друкується шрифтом Arial, кеглем 14 з полуторним міжрядковим інтервалом. При оформленні роботи не використовується підкреслений шрифт.

Робота починається з титульного аркуша (додаток Б). За титульним аркушем розміщують послідовно: зміст курсової роботи, розділи роботи, висновки, список використаних джерел та додатки.

Нумерація сторінок має бути наскрізною, починаючи з титульного аркуша і до останньої сторінки, арабськими цифрами у нижньому правому кутку сторінки без крапки в кінці. Титульний аркуш вважається першою сторінкою, і номер на ньому не проставляється. Якщо у курсовій роботі є додатки, їх необхідно також пронумерувати.

Зміст містить найменування та номери початкових сторінок всіх розділів та підрозділів роботи. Назви розділів та підрозділів у змісті і тексті курсової роботи мають бути тотожними. Вступ, кожний розділ і висновки, які розміщуються у вказаній послідовності, починають з нової сторінки. Заголовки структурних частин курсової роботи – ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ – друкуються великими літерами по центру сторінки. Заголовки підрозділів пишуться або друкуються маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу. Крапка в кінці заголовка не ставиться. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку не допускається.

Абзацний відступ має бути однаковим впродовж усього тексту і дорівнювати п'яти знакам. Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім текстом має бути не менше, ніж два інтервали.

У межах розділу новий підрозділ починають на тій сторінці, де закінчився попередній підрозділ. При цьому назву підрозділу не можна розміщувати в кінці однієї сторінки, а текст підрозділу розпочинати на наступній. Сторінки роботи мають бути заповнені текстом повністю. Виняток складають останні сторінки вступу, розділів, висновків, списку використаних джерел, наповненість яких не може скласти менше третини площі сторінки. Якщо розмір рисунка чи таблиці, що наводяться в тексті, не дозволяє розмістити їх на вільній площі безпосередньо в кінці сторінки, то на них здійснюється посилання, і на цій же сторінці продовжується текст. Сам рисунок чи таблиця наводиться на початку наступної сторінки, при цьому таблицю чи рисунок необхідно розташовувати після завершення абзацу. Розділ чи підрозділ не може

завершуватися рисунком чи таблицею. Після них обов'язково повинен бути пояснюючий текст чи інша узагальнююча інформація.

Текст основної частини роботи поділяється на розділи, підрозділи, пункти та підпункти згідно з планом. Розділи позначаються арабськими цифрами без знаку №. Номер розділу проставляють після слова «РОЗДІЛ». Після номера крапку не ставлять. Потім із нового рядка великими літерами друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. У кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад, «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу. ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ не нумерують.

Текстова частина курсової роботи має бути стилістично опрацьованою. Стиль викладання – науковий, чіткий, стриманий, без вияву емоцій. Доцільно вживати неозначено-особові та безособові речення. Наприклад: «Для кореляційного аналізу сукупності даних доцільно застосувати метод рангової кореляції, оскільки досліджувані сукупності не піддаються нормальному закону розподілу і мають невелику розмірність».

Цифровий матеріал, як правило, подається в таблицях. Для таблиць використовується шрифт 12 pts Times New Roman через одинарний міжрядковий інтервал. За змістом таблиці поділяються на аналітичні та неаналітичні. Аналітичні таблиці є результатом обробки й аналізу цифрових показників. Як правило, після таких таблиць робиться узагальнення про нове (виведене самим здобувачем) знання, яке вводиться до тексту словами: «дані табл. 1.3 вказують на...», «дані табл. 2.1 свідчать про те, що...». Зазвичай такі таблиці сприяють виявленню і формулюванню певних тенденцій і закономірностей. До неаналітичних таблиць вміщують здебільшого необроблені статистичні дані, необхідні лише для подання інформації або констатації певного стану об'єкта дослідження. Кожна таблиця повинна мати тематичний заголовок, що відображає її зміст. Всі таблиці слід нумерувати. Праворуч перед тематичним заголовком з великої літери пишуть слово «Таблиця» та її порядковий номер. Знак «№» перед цифрою не ставиться. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці в цьому розділі. Наприклад: Таблиця 2.1 (перша таблиця другого розділу). Слово «Таблиця» та її номер виконують курсивом. Нижче з великої літери симетрично до тексту пишеться назва таблиці. Назву друкують маленькими літерами (крім першої – великої) напівжирним шрифтом. Крапка в кінці назви не ставиться (рис. 3.1).

Назва таблиці

Шапка					Заголовки граф Підзаголовки граф
Рядки					

Боковик (заголовки рядків) Графи (колонки)

Джерело: _____

Рисунок 3.1. Оформлення таблиці

Вертикальні колонки нумерують лише у тих випадках, коли у тексті на них є посилання або таблицю частково переносять. Колонку «№ з/п» у таблицю не вміщують. Якщо всі показники таблиці мають однакові одиниці виміру, їх виносять в заголовок таблиці, якщо різні – вказують у боковик. Позначення одиниць виміру мають відповідати вимогам стандартів. Числові величини у таблиці повинні мати однакову кількість десяткових знаків. Заголовки граф пишуть з великої літери, підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великої, якщо вони є самостійними.

У тексті передувати таблиці має посилання на неї. Кожна таблиця, як правило, розміщується на одній сторінці. Перенесення її на наступну сторінку за необхідності допускається, якщо в ній вміщуються взаємопов'язані характеристики об'єкта дослідження. У цьому випадку назву вміщують тільки над її першою частиною. Під час перенесення таблиці у правому верхньому куті сторінки пишуть: «Продовження таблиці...». Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк. Кожна таблиця повинна мати посилання на джерело, на базі якого вона складена. Джерела, на базі яких складані таблиці в роботі, також наводять у списку використаних джерел. Таблиці додатків нумеруються у межах кожного конкретного додатка та мають складатися з букви, що позначає додаток, та порядкового номера: таблиця А.1 – перша таблиця додатку А.

Рисунки (схеми, діаграми, графіки, фотографії тощо) обов'язково повинні супроводжуватись коментарями. На всі рисунки мають бути посилання: «...як це видно з рис. 3.2», «...як це показано на рис. 2.4», або у вигляді виразу у круглих дужках (рис. 1.2).

Рисунки розміщують безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. Усі рисунки нумеруються послідовно в межах розділу арабськими цифрами. Номер рисунка повинен складатися з номера розділу і порядкового номера рисунка, відокремлених крапкою (наприклад: рис. 2.1. – перший рисунок другого розділу).

Рис. 2.1. Технології у системі менеджменту
Джерело: розроблено автором на основі [9-11].

Рисунки додатків нумеруються у межах кожного конкретного додатка та складаються з букви, що позначає додаток та порядкового номера. Назви рисунків розміщують безпосередньо після рисунка після їхніх номерів з абзацного відступу, вирівнювання тексту по ширині. За необхідності рисунки доповнюють пояснювальними даними (підрисунковий підпис). Якщо на рисунку зображується діаграма, кожна її вісь повинна мати назву або позначати розмірність. Рисунки повинні бути зроблені за допомогою офісних програм чи графічних редакторів. Приклад оформлення рисунку

Рисунки, а також таблиці розміщуються таким чином, щоб їх можна було читати без повороту тексту чи з поворотом за годинниковою стрілкою.

Формули розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки. Вище і нижче кожної формули повинно бути залишено не менше одного вільного рядка. Формули, на які є посилання в тексті, нумеруються в межах розділу арабськими цифрами. Номер формули складається з номера розділу та порядкового номера формули, відокремлених крапкою, наприклад: формула (2.1) – перша формула другого розділу. Номер формули зазначають на рівні формули в круглих дужках у крайньому правому положенні на рядку. У разі посилання в тексті на формулу необхідно вказати її повний номер в дужках. Після формули пишуть слово «де» і розшифровують позначення словами в такій послідовності, в якій вони подані у формулі.

Після слова «де» двокрапка не ставиться. Пояснення значення кожного символу чи числового коефіцієнта слід подавати з нового рядка:

$$R = \frac{F - B}{N - B} * 100\% \quad (3.2)$$

де R – частковий показник результативності працівника;

F – фактичний результат роботи працівника, балів;

B – база (вихідна точка, від якої відраховується результат – найгірше значення), балів;

N – норма (рівень, який в обов'язковому порядку повинен бути досягнутий з урахуванням всіх обставин), балів.

Посилання в тексті представляють собою порядковий номер джерела, через кому – номер сторінки, на яку посилається автор, взяті в квадратні скобки, наприклад: [12, с.36]. При використанні цитати з певного джерела в тексті вказують автора і наводять уривок за правилами прямої мови також з обов'язковим посиланням на джерело. Якщо текст не наводиться дослівно, а викладається власними словами, то обов'язково має бути збережений його зміст. Бібліографічні описи посилань у списку наводять відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання». Приклади оформлення списку використаних джерел наведені в додатку В.

Додатки слід розташовувати в порядку появи посилань на них в тексті курсової роботи. Кожний додаток починають з нової сторінки. Він повинен мати тематичний заголовок, надрукований вгорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої повинно бути надруковано слово «Додаток __» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь (наприклад, додаток А). Додатки повинні мати спільну з рештою курсової роботи наскрізну нумерацію сторінок. Крім того, на другій та подальших сторінках додатку потрібно у верхньому куті праворуч вказати «продовження додатку ...». Посилання на додатки в текстовій частині роботи є обов'язковим. Рисунки, таблиці, формули, що є у тексті додатка, слід нумерувати в межах кожного додатка.

6. ПОДАННЯ ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Контроль виконання, подання на перевірку і представлення закінченої курсової роботи здійснюється на освітній платформі Moodle, для чого створюється окремий курс під назвою: «Курсова робота з дисципліни «Менеджмент». В курсі створюються поточні активності, куди здобувачі освіти прикріплюють підготовлені розділи роботи відповідно до узгодженого з керівником графіку подання матеріалів на перевірку і представлення закінченої курсової роботи. Протягом наступного тижня після контрольної точки викладач надає здобувачу освіти свої зауваження, коментарі, рекомендації, на підставі яких він виправляє роботу. Завершену й остаточно оформлену курсову роботу не пізніше, ніж за тиждень до заліково-екзаменаційної сесії здобувач прикріплює до відповідної активності в Moodle у форматі Word, яку керівник роботи перевіряє на виявлення збігів / ідентичності / схожості текстів (антиплагіатної експертизи). Результати експертизи здобувач може бачити в Moodle. Якщо результат задовільний, здобувач прикріплює свою курсову роботу у форматі PDF до активності «Завершена робота». В іншому випадку здобувачеві надається тиждень на усунення виявлених недоліків в оформленні посилань на використані джерела, після чого курсова робота проходить повторну антиплагіатну експертизу. У разі повторного негативного результату експертизи представленої курсової роботи, здобувач повинен виконати іншу курсову роботу за новою темою. Викладач оцінює тільки завершену курсову роботу за шкалою 100 балів і виставляє оцінку у Moodle.

Захист курсової роботи є обов'язковим, відкритим і відбувається перед комісією з числа науково-педагогічних працівників випускової кафедри, у тому числі – керівника курсової роботи.

До захисту здобувач освіти готує доповідь і презентаційні матеріали. У доповіді, що може тривати не більше 7 хвилин, необхідно:

- назвати тему курсової роботи, показати її актуальність;
- представити основну мету і завдання, назвати предмет і об'єкт дослідження;
- стисло охарактеризувати етапи виконання роботи та методи, прийоми, які використовувалися для вирішення поставлених завдань, отримані результати;
- доповісти про зроблені висновки по роботі в цілому і внесені пропозиції.

Презентаційні матеріали, що супроводжують доповідь, повинні ілюструвати її положення. Презентація готується у графічному застосунку PowerPoint і має обсяг до 8 слайдів. Кожен слайд має бути насиченим і змістовним.

Після доповіді здобувач освіти відповідає на питання членів комісії та інших присутніх. Оцінка за захист виставляється в Moodle за шкалою 100 балів.

Курсові роботи (проєкти) мають бути захищені до початку екзаменаційної сесії. В разі, якщо здобувач освіти не зробив цього, йому надається можливість захистити курсову роботу (проєкт) до завершення екзаменаційної сесії. В разі, якщо цього не зроблено, вважається, що у здобувача освіти виникла академічна заборгованість з курсової роботи, яка має бути ліквідована у встановлені терміни.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНОВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Підсумкова оцінка за виконання освітнього компоненту «Курсова робота з дисципліни «Менеджмент» складається з двох частин: 1) оцінки за зміст та оформлення роботи; 2) оцінки за захист.

До підсумкового контролю (захисту курсової роботи) студент допускається, якщо поточна успішність (в даному випадку – завершена курсова робота) оцінена більш ніж у 60 балів.

Таблиця 7.1

Критерії оцінювання змісту та оформлення курсової роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
90-100	<p>Здобувач демонструє видатний рівень досягнення запланованих результатів опанування навчального компонента, що засвідчують його безумовну готовність до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом. Текст роботи свідчить про оволодіння навичками самостійного (під керівництвом викладача) проведення дослідницької роботи: відбір і аналіз літератури, узагальнення і творче осмислення теоретичних основ вирішення проблеми, формулювання висновків. Методи дослідження відібрані і застосовані науково коректно. Сформульовані в роботі пропозиції обгрунтовані і достатні. Завдання дослідження виконані і мета дослідження досягнута.</p> <p>Текст роботи викладений логічно, послідовно, науково-професійною державною мовою, з коректним використанням професійної термінології. Оформлення роботи цілком відповідає вимогам.</p>
82-89	<p>Здобувач освіти виявляє вищий за середній рівень досягнення запланованих результатів опанування освітнього компоненту та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом. Текст роботи свідчить про оволодіння навичками самостійного (під керівництвом викладача) проведення дослідницької роботи: відбір і аналіз літератури, узагальнення і творче осмислення теоретичних основ вирішення проблеми. Методи дослідження відібрані і застосовані науково коректно. Сформульовані в роботі пропозиції повні та достатньо обгрунтовані. Завдання дослідження виконані і мета дослідження досягнута. Текст роботи викладений логічно, послідовно, науково-професійною державною мовою з коректним використанням професійної термінології. У формулюванні висновків та оформленні роботи допущені незначні помилки.</p>
75-81	<p>Здобувач виявляє середній рівень досягнення запланованих результатів опанування освітнього компонента та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом. Текст роботи свідчить про помилки в оволодінні навичками самостійного (під керівництвом викладача) проведення дослідницької роботи: при відборі та аналізі літератури, узагальненні та систематизації теоретичних основ вирішення проблеми, при формулюванні висновків допущені деякі суттєві помилки. Методи дослідження недостатньо обгрунтовані або при їх використанні допущені помилки. Сформульовані в роботі пропозиції є достатньо обгрунтованими, але</p>

Кількість балів	Критерії оцінювання
	<p>недостатньо чітко сформульованими або неповними. В основному завдання дослідження виконані і мета дослідження досягнута.</p> <p>Текст роботи викладений достатньо логічно і послідовно, але є помилки у використанні професійної термінології. В оформленні роботи зустрічаються суттєві невідповідності вимогам.</p>
65-74	<p>Здобувач виявляє задовільний рівень досягнення запланованих результатів опанування освітнього компонента та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, однак в його знаннях або діях наявні суттєві помилки. Текст роботи свідчить про суттєві помилки в оволодінні навичками самостійного (під керівництвом викладача) проведення дослідницької роботи: відбір і аналіз літератури недостатньо повний для вирішення поставлених завдань, узагальнення та систематизація теоретичних основ вирішення проблеми носять вибіркового характеру, висновки недостатньо обгрунтовані. Методи дослідження недостатньо обгрунтовані або при їх використанні допущені суттєві помилки.. Завдання дослідження в основному виконані і мета дослідження досягнута, але сформульовані в роботі пропозиції не є достатньо обгрунтованими і повними.</p> <p>Текст роботи викладений недостатньо логічно і послідовно, містить стилістичні помилки, використання професійної термінології не завжди коректне. В оформленні роботи є суттєві невідповідності вимогам.</p>
60-64	<p>Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати опанування освітнього компонента. Текст роботи свідчить про суттєві помилки в оволодінні навичками самостійного (під керівництвом викладача) проведення дослідницької роботи: відбір і аналіз літератури для вирішення поставлених завдань фрагментарний, узагальнення та систематизація теоретичних основ вирішення проблеми носять вибіркового характеру, висновки недостатньо обгрунтовані. Методи дослідження не повністю відповідають його завданням і були застосовані з суттєвими помилками, які призвели до викривлення деяких результатів дослідження. Сформульовані в роботі пропозиції не є достатньо обгрунтованими і повними. Не всі завдання дослідження виконані, але мета дослідження в основному досягнута.</p> <p>Текст роботи викладений недостатньо логічно і послідовно, містить стилістичні помилки, професійна термінологія не використовується або використовується некоректно. В оформленні роботи є суттєві невідповідності вимогам.</p>
35-59	<p>Низка запланованих результатів навчання не досягнуті. Рівень наявних результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом.</p> <p>Робота в цілому свідчить про відсутність навичок самостійного (під керівництвом викладача) проведення дослідницької роботи: відбір і аналіз літератури для вирішення поставлених завдань фрагментарний, узагальнення та систематизація теоретичних основ вирішення проблеми не відповідають меті і завданням дослідження, висновки не обгрунтовані або не сформульовані. Методи дослідження не відповідають його завданням і були застосовані з суттєвими помилками, які призвели до викривлення результатів дослідження. Сформульовані в роботі пропозиції не впливають з результатів</p>

Кількість балів	Критерії оцінювання
	дослідження. Мета дослідження в цілому не досягнута. Оцінені можуть бути лише окремі елементи виконаного дослідження. Текст роботи викладений недостатньо логічно і послідовно, містить стилістичні і граматичні помилки, професійна термінологія не використовується або використовується некоректно. Оформлення роботи переважно не відповідає вимогам.
0-34	Робота не представлена у встановлений термін або результати навчання відсутні чи критично низькі.

Таблиця 5.2

Критерії оцінювання захисту курсової роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
90-100	Доповідь і презентація змістовні, розкривають всі основні результати дослідження. Доповідь логічна, послідовна, чітка. Презентація повною мірою ілюструє положення доповіді. Відповіді на питання тверді і впевнені, свідчать про глибокі знання з теми дослідження. Здобувач демонструє здатність до ведення наукової дискусії, конструктивно сприймає висловлені думки опонентів та аргументовано відстоює власні ідеї.
82-89	Доповідь і презентація змістовні, розкривають ключові результати дослідження. Доповідь перевищила встановлену вимогами тривалість більше, ніж на 25 %. Презентація містить надлишкову інформацію, про яку не згадується в доповіді, або навпаки – окремі ключові положення доповіді не відображені в презентації. Відповіді на питання тверді і впевнені, свідчать про достатні знання з теми дослідження. Здобувач демонструє здатність до ведення наукової дискусії, конструктивно сприймає висловлені думки опонентів та відстоює власні ідеї, однак в аргументації припускається помилок.
75-81	Доповідь і презентація в основному розкривають ключові результати дослідження. Доповідь перевищила встановлену вимогами тривалість більше, ніж на 40 %. Презентація містить надлишкову інформацію, про яку не згадується в доповіді, або навпаки – низка ключових положень доповіді не відображені в презентації, або презентація недостатньо інформативна. Відповіді на питання недостатньо тверді і впевнені, свідчать про деякі прогалини у знаннях з теми дослідження. Здобувач має суттєві труднощі з аргументацією при відстоюванні власної думки.
65-74	Доповідь і презентація в основному розкривають результати дослідження. Доповідь перевищила встановлену вимогами тривалість більше, ніж на 40 %. Презентація містить надлишкову інформацію, про яку не згадується в доповіді, або навпаки – низка ключових положень доповіді не відображені в презентації, презентація недостатньо інформативна, не повністю відповідає змісту доповіді. Відповіді на питання недостатньо тверді і впевнені, свідчать про суттєві прогалини у знаннях з теми дослідження. Здобувач не демонструє вміння брати участь у науковій дискусії, має суттєві труднощі з аргументацією при відстоюванні власної думки.
60-64	Доповідь і презентація фрагментарно представляють основні результати дослідження. Доповідь не має логічної і чіткої побудови.

Кількість балів	Критерії оцінювання
	Презентація неінформативна, погано відповідає змісту доповіді. Відповіді на питання невпевнені і нечіткі, свідчать про суттєві прогалини у знаннях з теми дослідження. Здобувач відчуває труднощі з формулюванням власної думки, використанням термінології, аргументованим поясненням власних результатів.
35-59	Доповідь і презентація фрагментарно представляють основні результати дослідження. Презентація неінформативна, не відповідає змісту доповіді або відсутня. У відповідях на питання здобувач не здатен пояснити основні положення роботи і продемонструвати знання з теми дослідження. Здобувач відчуває труднощі з формулюванням власної думки, її аргументованим поясненням, не володіє професійною термінологією. Оцінені можуть бути лише окремі елементи захисту виконаної роботи.
0-34	Здобувач не вийшов на захист або спроба захисту свідчить про те, що результати навчання відсутні чи критично низькі.

Підсумкова оцінка за виконання освітнього компоненту «Курсова робота з дисципліни «Менеджмент» розраховується як сума балів оцінки за зміст і оформлення роботи та оцінки за захист відповідно до формули:

$$O_{кр} = 0,7O_{зо} + 0,3O_{зах}$$

де $O_{зо}$ – оцінка за зміст та оформлення курсової роботи, балів; $O_{зах}$ – оцінка за захист, балів.

У разі незгоди здобувача з результатами захисту курсової роботи (проєкту), здобувач освіти у день оголошення оцінки може звернутися до комісії, яка проводила оцінювання, з незгодою щодо отриманої оцінки. Рішення щодо висловленої здобувачем незгоди приймає комісія.

Якщо здобувач освіти не згоден із рішенням комісії і вважає, що мало місце порушення процедури захисту або упередженість в оцінюванні, порушення академічної доброчесності, він може подати письмову заяву декану свого факультету. Декан своїм рішенням формує комісію для розгляду питання дотримання процедури. У разі підтвердження викладених у заяві здобувача освіти обставин за розпорядженням декана проводиться новий захист з іншим складом комісії.

8. ЗАСТЕРЕЖЕННЯ ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Як член студентської спільноти Технічного університету «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» здобувач має дотримуватися певних стандартів та академічної політики:

- шахрайство та плагіат заборонені.
- методичні та інші матеріали, які отримані здобувачами в рамках процедур організації виконання кваліфікаційної роботи, захищені авторським правом, можуть бути використані лише тільки здобувачами освіти, яким призначено даний курс, зарахованими на курс для цілей, пов'язаних з цим курсом і не можуть поширюватися.
- спілкування з однокурсниками та викладачем має бути професійним та ввічливим.
- очікується, що здобувач освіти перевірятиме всі власні письмові повідомлення, включаючи поштові повідомлення, на коректність змісту та мови.
- університет прагне підтримувати середовище, вільне від дискримінації або дискримінаційних домагань, спрямованих на будь-яку людину або групу в межах своєї спільноти
- здобувачів вищої освіти, співробітників або відвідувачів.

Виконання кваліфікаційної роботи має здійснюватися з урахуванням вимог щодо **академічної доброчесності**. Відповідно до статті 42 Закону України «Про освіту»: «Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень». Головним проявом академічної недоброчесності вважається академічний плагіат. *Академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства, а саме:

а) відтворення в тексті роботи (повний текст роботи, з коментарями, примітками, бібліографією, переліком джерел та всіма додатками до основного тексту) без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту;

б) відтворення в тексті роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту;

в) відтворення в тексті роботи наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата.

г) відтворення в тексті роботи наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої) без вказування на те, з якого джерела взята ця інформація.

д) перефразування тексту джерела у формі, що є близькою до оригінального тексту, або наведення узагальнення ідей, інтерпретацій чи висновків з певного джерела без посилання на це джерело;

е) подання як власних робіт, виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання.

Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату в кваліфікаційній роботі:

а) робота має виконуватися самостійно, без видання за власний результат чужих робіт і результатів;

б) будь-який текстовий фрагмент обсягом від речення і більше, відтворений в тексті роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі з іншого джерела, обов'язково має супроводжуватися посиланням на це джерело (у формі підрядкового посилання, наприклад як це зроблено щодо Закону «Про освіту» на попередній сторінці); винятки допускаються лише для стандартних текстових кліше, які не мають авторства та/чи є загальноживаними;

в) якщо перефразування чи довільний переказ в тексті роботи тексту іншого автора (інших авторів) займає більше одного абзацу, посилання (бібліографічне та/або текстуальне) на відповідний текст та/або його автора (авторів) має міститися щонайменше один раз у кожному абзаці роботи, крім абзаців, що повністю складаються з формул, а також нумерованих та маркованих списків (в останньому разі допускається подати одне посилання наприкінці списку);

г) якщо цитата з певного джерела наводиться за першоджерелом, в тексті роботи має бути наведено посилання на першоджерело; якщо цитата наводиться не за першоджерелом, в тексті роботи має бути наведено посилання на безпосереднє джерело цитування («цитуються за ХХХХХХХ») і посилання на відповідний пункт списку використаних джерел;

д) будь-яка наведена в тексті роботи науково-технічна інформація має супроводжуватися чітким вказуванням на джерело, з якого взята ця інформація із посиланням на відповідний пункт списку використаних джерел; винятки припускаються лише для загальновідомої інформації, визнаної всією спільнотою фахівців відповідного профілю; у разі використання у роботі тексту нормативно-правового акту достатньо зазначити його назву, дату ухвалення та, за наявності, дату ухвалення останніх змін до нього або нової редакції, а також посилання на відповідний пункт списку використаних джерел.

е) для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати; науковий етикет потребує

точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Правила цитування та посилання на використані джерела є такими.

1. При написанні здобувач повинен давати посилання на джерела, матеріали з яких наводяться у роботі. Такі посилання дають змогу відшукати документи та перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися бажано на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них є матеріал, який не включено до останнього видання.

2. Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання в кваліфікаційній роботі.

3. Посилання додаються одразу після закінчення цитати у квадратних дужках, де вказується порядковий номер джерела у списку літератури та відповідна сторінка джерела (наприклад: [12, с. 172]), або під текстом цієї сторінки у вигляді зноски, в якій вказують прізвище та ініціали автора, назву джерела, видавництво, рік видання та сторінку. При цьому враховувати наступне:

- текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання; наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку – у цих випадках використовується вираз «так званий»;

- цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора;

- пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками, вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці); якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

- кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

- при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

- якщо необхідно виявити ставлення автора роботи до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання;

- коли автор роботи, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, то робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює

виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора роботи, а весь текст застереження вміщується у круглій дужці. Варіантами таких застережень є: (курсив наш. – М.Х.), (підкреслено мною. – М.Х.), (розбивка моя. – М.Х.).

До числа інших порушень академічної доброчесності, класифікованих законодавством України, що можуть трапитися при виконанні кваліфікаційної роботи, належать:

фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в кваліфікаційній роботі;

фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються змісту кваліфікаційної роботи;

хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

В разі, якщо здобувач стикається із двома останніми формами порушень академічної доброчесності, він має повідомити про це завідувача кафедри, комісію з академічної доброчесності, Уповноваженого з питань протидії корупції, які, в свою чергу, повинні негайно після повідомлення забезпечити вжиття заходів попередження або виправлення таких порушень.

Для запобігання проявам академічної недоброчесності Університетом здійснюється перевірка курсових робіт на виявлення збігів / ідентичності / схожості текстів за допомогою програмно-апаратних засобів, зокрема системи [StrikePlagiarism.com](http://strikeplagiarism.com) (<http://strikeplagiarism.com>).

Курсова робота/проект допускається до захисту, якщо рівень оригінальності тексту є прийнятним, тобто, перевищує 40 %. Якщо рівень оригінальності тексту курсової роботи/проекту низький (від 31% до 40%), здобувач повинен доопрацювати роботу: пересвідчитись у коректності надання посилань на першоджерела для цитованих фрагментів, розширити власні висновки і рекомендації. Після доопрацювання, за рекомендаціями керівника роботи, здобувач допускається до її захисту. Якщо експертиза за допомогою програмно-апаратних засобів встановила рівень оригінальності неприйнятний рівень оригінальності тексту (менше 30 %), робота повертається на доопрацювання здобувачеві вищої освіти з подальшою повторною перевіркою. У разі незадовільного результату проходження повторної процедури перевірки на академічний плагіат та оригінальність тексту курсової роботи/проекту робота знімається з розгляду та не випускається на захист. В такому разі у здобувача утворюється академічна заборгованість, яка має бути ліквідована в межах термінів, встановлених Університетом, шляхом підготовки і захисту нової курсової роботи/проекту і на іншу тему.

9. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Основи менеджменту: Конспект лекцій : навч. посіб. для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / укладачі: Т. В. Лазоренко, С. О. Пермінова. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021. 166 с.
2. Самоменеджмент : навчальний посібник / Г. З. Леськів, Г. Я. Левків, М. М. Бліхар, В. В. Гобела, О. П. Подра, Г. В. Коваль. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 280 с
3. Менеджмент : навчальний посібник / Н. С. Краснокутська та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.
4. Сучасний менеджмент у питаннях і відповідях : навч. посібн. / за ред. А. М. Балашова, Г. Є. Мошека. Київ : Алерта. 2018. 620 с.
5. Довгань Л. Є., Малик І. П., Мохонько Г. А., Шкробот М. В. Менеджмент організації. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 271 с.
6. Буняк Н. М., Коленда Н. В., Черчик Л. М. Менеджмент. Практичний курс : навч. посіб. Луцьк: Терен, 2017. 278 с.
7. Менеджмент організацій : навчальний посібник для студентів-магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / укладачі: Л. Є. Довгань, І. П. Малик, Г. А. Мохонько, М. В. Шкробот. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 271 с.
8. Шкрабак І. В. Організаційні трансформації адміністративно-управлінських підрозділів підприємств гірничо-металургійного бізнесу України. *The XXVI International Scientific and Practical Conference «Innovations in modern education: local and global context»*, July 01-03, 2024, Stockholm, Sweden. P. 147-150. URL: <https://eu-conf.com/events/innovations-in-modern-education-local-and-global-context/>
9. Shkrabak I., Kharchenko O., Oslopova M., Kalchenko M., Kosenko Ya., Matvienko V. Integration of Informatics with Organizational Design and Marketing Strategies to Enhance the Effectiveness of Managing Economic Potential and Sales in Modern Enterprises. *Library Progress International*. 2024. Vol.44 No. 3. P. 11391-11405. URL: <https://bpasjournals.com/library-science/index.php/journal/article/view/2448/1599>
10. Шкрабак І. В., Харченко О. С. Шляхи пом'якшення криз при зміні організацією стадій життєвого циклу. *Інтелект XXI*. 2024. № 3. С. 44–49. URL: http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2024/2024_3/8.pdf
11. Шкрабак І. В., Латишева О. В., Шевченко Н. Ю. Управління матеріальними ресурсами в бізнес-процесах гірничо-металургійних компаній на засадах Performance Management. *Економічний вісник Донбасу*, 2022. № 3 (69). С. 66-73.

Web-ресурси

1. Management Library : веб-сайт. URL: <https://managementhelp.org/> (дата звернення: 20.08.2024).
2. Walker Management Library : веб-сайт. URL: <https://www.library.vanderbilt.edu/management/> (дата звернення: 20.08.2024).
3. McGill Library : веб-сайт. URL: <https://www.library.vanderbilt.edu/management/> (дата звернення: 20.08.2024).
4. Ефективна економіка : журнал : веб-сайт. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/> (дата звернення: 20.08.2024).
5. Business Perspectives - Problems and Perspectives in Management : журнал : веб-сайт. URL: <https://www.businessperspectives.org/journals/problems-and-perspectives-in-management> (дата звернення: 20.08.2024).
6. Маркетинг і менеджмент інновацій : журнал : веб-сайт. URL: <https://armgpublishing.com/journals/mmi/> (дата звернення: 20.08.2024).
7. Innovative technologies and scientific solutions for industries : журнал : веб-сайт. URL: <https://itssi-journal.com/index.php/itssi> (дата звернення: 20.08.2024).
8. Основи менеджменту : Coursera : веб-сайт. URL: <https://www.coursera.org/specializations/foundations-management> (дата звернення: 20.08.2024).
9. Основи менеджменту : Coursera : веб-сайт. URL: <https://www.coursera.org/learn/fundamentals-of-management> (дата звернення: 20.08.2024).
10. Міністерство освіти і науки України : веб-сайт. URL: <https://mon.gov.ua/> (дата звернення: 20.08.2024).
11. Національна бібліотека України ім. Вернадського. : веб-сайт. URL: www.nbuv.gov.ua (дата звернення: 20.08.2024).
12. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. : веб-сайт. URL: <https://nlu.org.ua/> (дата звернення: 20.08.2024).
13. Kortext : веб-сайт. URL: <https://kortext.com/> (дата звернення: 20.08.2024).
14. Research4life : веб-сайт. URL: <https://portal.research4life.org/> (дата звернення: 20.08.2024).
15. Інституційний репозитарій ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» : веб-сайт. URL: <https://dspace.mipolytech.education/home> (дата звернення: 20.08.2024).
16. Центральна державна науково-технічна бібліотека гірничо-металургійного комплексу України : веб-сайт. URL: <http://cgntb.dp.ua/> (дата звернення: 20.08.2024).

Додаток А
ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ
З ДИСЦИПЛІНИ «МЕНЕДЖМЕНТ»

1. Аналіз зовнішнього середовища підприємства (за вибором здобувача).
2. Шляхи удосконалення комунікаційних процесів на підприємстві (за вибором здобувача).
3. Аналіз організаційних структур управління сучасним підприємством (за вибором здобувача) .
4. Аналіз і вдосконалення системи стимулювання праці на підприємстві (за вибором здобувача).
5. Інформаційно-управлінські системи в менеджменті підприємства (за вибором здобувача).
6. Методи і моделі прийняття управлінських рішень на підприємстві (за вибором здобувача).
7. Організаційна культура як інструмент управління підприємством (за вибором здобувача).
8. Вплив системи комунікацій на ефективність управління підприємством (за вибором здобувача).
9. Аналіз і шляхи вдосконалення системи мотивації працівників як функції управління підприємством (за вибором здобувача).
10. Аналіз і напрями поліпшення системи моніторингу ефективності діяльності підприємства (за вибором здобувача).
11. Шляхи удосконалення системи організації праці на підприємстві (за вибором здобувача).
12. Аналіз стилю керівництва підприємством (за вибором здобувача).
13. Аналіз і шляхи розвитку інформаційних систем на підприємстві (за вибором здобувача).
14. Організування як функція менеджменту і шляхи підвищення її ефективності на підприємстві (за вибором здобувача).
15. Удосконалення системи планування на підприємстві (за вибором здобувача).
16. Рівні управління та їх взаємодія на прикладі підприємства (за вибором здобувача).
17. Аналіз зовнішнього мікросередовища підприємства (за вибором здобувача).
18. Аналіз та шляхи удосконалення організаційної структури підприємства (за вибором здобувача).
19. Лідерство і його вплив на розвиток підприємства (за вибором здобувача).
20. Удосконалення процесу комунікацій на підприємстві на основі новітніх інформаційних технологій.

Додаток Б
ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»
Гірничо-металургійний факультет
Кафедра металургії та організації виробництва

КУРСОВА РОБОТА
з дисципліни «Менеджмент»

на тему: «Організаційна культура як інструмент управління підприємством ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ»

Виконав(ла): здобувач(ка) вищої освіти
Першого (бакалаврського) рівня
групи _____

(Прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник: _____

(Посада, науковий ступінь, вчене звання)

(Прізвище, ім'я, по батькові)

Запоріжжя 2024

Додаток В
ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ
У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с. 7. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с. 8. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири і більше авторів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. 4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.
Автор(и) та редактор(и) / упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с. 3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.
Без автора	1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с. 2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с. 3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с. 4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. 5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с. 6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с. 7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с. 8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с. 9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с. 10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с. 11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.
Багатотомні видання	1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Сеницына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с. 3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с. 4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с. 5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.
Автореферати дисертацій	1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с. 2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с
Дисертації	<p>1. Авдеева О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.</p> <p>2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.</p> <p>3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.</p> <p>2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. Ст. 536.</p> <p>4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. Офіційний вісник України. 2017. № 4. С. 530–543.</p> <p>6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. Урядовий кур'єр. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. Офіційний вісник України. 2017. № 20. С. 136–141.</p> <p>8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. Баланс-бюджет. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.</p>
Архівні документи	<p>1. Лист Голови Спілки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p> <p>2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. ЦДАВО України (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф.1061. Оп.1. Спр. 8–12. Копія; Ф.1063. Оп.3. Спр. 1–3.</p> <p>3. Наукове товариство ім. Шевченка. Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаніка НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.</p>
Патенти	<p>1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p> <p>2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p>
Препринти	<p>1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).</p> <p>2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).
Стандарти	<ol style="list-style-type: none"> 1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107- 1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	<ol style="list-style-type: none"> 1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування). 4. Лисодед О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128 с. 5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).
Частина видання: книга	<ol style="list-style-type: none"> 1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. <i>Михайло Баймуратов: право як буття вченого</i> : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493. 2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212. 3. Коломоець Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоець. Київ, 2009. С. 195–197. 4. Алексеев В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169
Частина видання:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
матеріали конференцій (тези, доповіді)	<p>2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.- практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.</p> <p>3. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. <i>Формирование толерантного сознания в обществе</i> : материалы VII междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150.</p> <p>4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.</p> <p>5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.</p>
Частина видання: довідкового видання	<p>1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.</p> <p>2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України : словник термінів</i> / за ред.: Т. О. Коломoeць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p> <p>3. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.</p>
Частина видання: продовжуваного видання	<p>1. Коломoeць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</p> <p>3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.</p> <p>4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.</p>
Частина видання: Періодичного видання (журналу, газети)	<p>1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92.</p> <p>2. Коломoeць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79.</p> <p>3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.</p> <p>5. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Електронні ресурси	<p>1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsei.org.ua/5_2017/32.pdf.</p> <p>3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.</p>